

ПРОТИДІЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИМИ, КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИМИ, КРИМІНОЛОГІЧНИМИ, КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИМИ ТА КРИМІНАЛІСТИЧНИМИ ЗАСОБАМИ

УДК 342.9 : 343.1

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-2-97-103

Мінка Т.П. ©

доктор юридичних наук, доцент
(Університет митної справи та фінансів)

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАХОДІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ ЗА НОВИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Проаналізовано заходи адміністративного та кримінального примусу протидії домашньому насильству. Висвітлено особливості адміністративної та кримінальної відповідальності за вчинення домашнього насильства. Проаналізовано об'єкт та об'єктивну сторону адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 173-2 КУпАП, у порівнянні з ознаками об'єкта та об'єктивної сторони кримінального правопорушення, передбаченого ст. 126-1 КК України. Звернуто увагу на ознаки, за якими слід розмежовувати адміністративну та кримінальну відповідальність, пов'язану з домашнім насильством.

Ключові слова: домашнє насильство, сім'я, відповідальність, адміністративне правопорушення, кримінальне правопорушення.

Постановка проблеми. Насильство є однією з найбільш розповсюджених форм порушення прав людини. Зазвичай, найбільше страждають від насильства жінки, діти та люди похилого віку. Найпоширенішим і найбільш складним для протидії є домашнє насильство. Насильство в сім'ї або родині притаманне для багатьох держав, незважаючи на їх позитивні здобутки у законодавчій, політичній та практичній сферах.

7 січня 2018 р. набув чинності Закон України № 2229-VIII «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Закон визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, вводить нові спеціальні заходи протидії домашньому насильству, серед яких є нова редакція ст. 173-2 КУпАП [1].

Наступний законодавчий акт, який посилив заходи відповідальності за домашнє насильство, був прийнятий в Україні 6 грудня 2017 року і вступив у силу 11 січня 2019 року. Новоприйнятий закон називається: Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству над жінками та домашньому насильству і боротьбу з цими явищами» [2].

Вищезгадані законодавчі акти містять багато новел, а саме: ними посилено відповідальність за домашнє насильство, введено дуже багато заходів адміністративного та кримінального примусу до кривдників, впроваджено нову термінологію, змінено уста-

© Мінка Т.П., 2019

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-6012-6973>

mtp2705@i.ua

лені підходи здійснення судочинства у справах, пов'язаних із вчиненням домашнього насильства, і тому окремі нововведення потребують роз'яснення і тлумачення.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Тема домашнього насильства привертала увагу багатьох вчених, серед яких варто виділити таких: К.Б. Левченко, Д.Г. Заброду, В.В. Пивоварова, М.І. Хавронюка та інших. Втім, вказана тематика потребує нових досліджень у зв'язку з прийняттям нового законодавства.

Мета та завдання статті полягають у встановленні ознак, за якими слід розмежувати адміністративну відповідальність за домашнє насильство з кримінальною.

Виклад основного матеріалу. Вчинення домашнього насильства або загроза його вчинення тягне за собою, за відсутності складу правопорушення, здійснення спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству. У випадках, коли має місце склад правопорушення, одночасно зі спеціальними заходами щодо протидії домашньому насильству застосовуються заходи юридичної відповідальності (адміністративної, цивільної, кримінальної) за вчинення домашнього насильства.

Відповідно до ст. 24 Закону України, «до спеціальних заходів щодо протидії домашньому насильству належать 1) терміновий заборонний припис стосовно кривдника; 2) обмежувальний припис стосовно кривдника; 3) взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; 4) направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Терміновий заборонний припис виноситься кривднику уповноваженими підрозділами органів Національної поліції України у разі існування безпосередньої загрози життю чи здоров'ю постраждалої особи з метою негайного припинення домашнього насильства, недопущення його продовження чи повторного вчинення. Рішення про винесення термінового заборонного припису приймається органами Національної поліції.

Обмежувальним приписом визначаються один чи декілька таких заходів тимчасового обмеження прав кривдника або покладення на нього обов'язків: 1) заборона перебувати в місці спільного проживання (перебування) з постраждалою особою; 2) усунення перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи; 3) обмеження спілкування з постраждалою дитиною; 4) заборона наблизитися на визначену відстань до місця проживання (перебування), навчання, роботи, інших місць частого відвідування постраждалою особою; 5) заборона особисто і через третіх осіб розшукувати постраждалу особу, якщо вона за власним бажанням перебуває у місці, невідомому кривднику, переслідувати її та в будь-який спосіб спілкуватися з нею; 6) заборона вести листування, телефонні переговори з постраждалою особою або контактувати з нею через інші засоби зв'язку особисто і через третіх осіб.

Рішення про винесення обмежувального припису приймає суд у порядку цивільного судочинства.

З кривдником органами Національної поліції також проводиться профілактична робота. Уповноважений підрозділ органу Національної поліції України бере на профілактичний облік кривдника з моменту виявлення факту вчинення ним домашнього насильства на встановлений законодавством строк і проводить з ним профілактичну роботу.

Відповідно до ст. 28 кривдник також може бути направлений для проходження відповідної корекційної програми.

Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» [2] істотно змінено положення розділу IV КК України, викладено у новій редакції значну частину положень розділу II Особливої частини. Істотною новелою стало доповнення КК України декількома складами кримінальних правопорушень та внесення змін до складів уже існуючих кримінальних правопорушень, зокрема ст. 126-1 «Домашнє насильство», 134 «Незаконне проведення абортів або стерілізації», 151-2 Примушування до шлюбу, 152 Згвалтування, 153 Сексуальне насильство, 390-1 Невиконання обмежувальних заходів, обмежувальних приписів або непроходження програми для кривдників. Також чинний КК України доповнено розділом 13 «Обмежувальні заходи», в якому міститься ст. 91-1 «Обмежувальні заходи, що застосовуються до осіб, які вчинили домашнє насильство».

Крім того, ст. 194 КПК України доповнено п. 6 нового змісту, який доповнено обмежувальними заходами, що можуть застосовуватися до особи, яка притягується до

кримінальної відповідальності.

При цьому обов'язки, передбачені п. 6 ст. 194 КПК України, можуть бути покладені на підозрюваного, обвинуваченого на строк не більше двох місяців. У разі необхідності цей строк може бути продовжений за клопотанням прокурора в порядку, передбаченому ст. 199 КПК України. Після закінчення строку, в тому числі продовженого, на який на підозрюваного, обвинуваченого були покладені відповідні обов'язки, ухвала про застосування запобіжного заходу в цій частині припиняє свою дію і обов'язки скасовуються.

Однією з новацій, внесених Законом, є доповнення КК України обтяжуючими обставинами злочинів, пов'язаних з домашнім насильством.

На осіб, засуджених за злочини, пов'язані з домашнім насильством, згідно з ч. 2 ст. 76 КК України, суд може покласти інші обов'язки та заборони, передбачені статтею 91-1 КК України.

Важливо звернути увагу на те, що, згідно зі статтями 91-1 КК України та 194 КПК України, суд не зобов'язаний, а може застосувати до особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, пов'язаного з домашнім насильством, обмежувальні заходи.

Згідно з чинним законодавством, за вчинення домашнього насильства передбачена як адміністративна, так і кримінальна відповідальність.

Адміністративна відповідальність настає за вчинення домашнього насильства, під яким у розумінні ст. 173-2 КУпАП передбачено вчинення умисного діяння (дій чи бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене законом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого.

Адміністративна відповідальність настає за умисне вчинення таких видів насильства, як фізичне, психологічне та економічне. У статті 1 Закону України законодавцем надається визначення фізичного, економічного та психічного насильства.

Адміністративна відповідальність за домашнє насильство настає за умисне вчинення будь-яких дій фізичного, психологічного чи економічного характеру, в результаті якого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілої. До таких дій належать: застосування насильства, що не призвело до тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які постраждалий має передбачене законом право і т.д. Тобто, якщо насильство не спричинило: 1) тілесних ушкоджень, 2) не призвело до фізичних або психологічних страждань, 3) розладів здоров'я, 4) втрати працездатності, 5) емоційної залежності; 6) погіршення якості життя, то за такі особа притягується до адміністративної, а не кримінальної відповідальності. За вчинення сексуального насильства настає кримінальна відповідальність.

У розумінні ст. 172-3 КУпАП притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення фізичного насильства може відбуватися у разі, коли особа своїми діями не завдала тілесних ушкоджень потерпілій. До таких дій можуть бути віднесені: удари по обличчю (ляпаси), штовхання, брутальне хватання, відкидання потерпілої особи вбік або додолу, кидання в потерпілу особу предметів, смикання за волосся або його виривання, викручування рук, перешкоджання вільному пересуванню, примус вживати алкогольні напої або наркотичні речовини, створення ситуацій, що несуть ризик чи загрозу життю і здоров'ю або можуть призвести до смерті, тощо.

У розумінні ст. 172-3 КУпАП притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення психічного насильства може відбуватися у разі, коли особа завдала психічного насильства у формі погрози, образи чи переслідування.

Образа – це умисне висловлювання винною особою негативної оцінки особи (її якостей чи поведінки), що принижує її честь і гідність, підриває її авторитет перед іншими членами родини, суспільства, зачіпає почуття самоповаги

Під погрозою прийнято розуміти обіцянку заподіяти яке-небудь зло, неприємність. Інколи цю категорію розкривають через поняття «заякування», розуміючи їх як тотожні

Поняття «переслідувати» може мати декілька значень, які можуть мати ознаки психологічного насильства: гнатися з метою захопити, знищити; відслідковувати з метою покарати; ходити невідступно, супроводжувати скрізь із певною метою; не давати

спокою (про думки, почуття, відчуття); піддавати утискам, пригноблювати; забороняти щось, не дозволяти чогось.

Прояви психологічного насильства: підбурювання до самогубства; примус до протизаконних дій; погрози відібрати дітей; приниження особистості; постійна критика та насмішки; безпідставні звинувачення та формування почуття провини; обмеження у самореалізації, навчанні, роботі; обмеження у контактах із близькими та друзями, у виборі кола спілкування; примушування спостерігати за насильством над іншими людьми чи тваринами тощо.

У розумінні ст. 172-3 КУпАП притягнення до адміністративної відповідальності за вчинення економічного насильства внаслідок того, що воно містить позбавлення або обмеження майнових прав особи. Таке позбавлення або обмеження майнових прав особи може виражатися у формі позбавлення або обмеження одним із членів сім'ї іншого члена сім'ї можливості користуватися і розпоряджатися грошовими коштами, які він заробив або які є їх спільною власністю; створення ситуацій, коли один із членів сім'ї змушений просити гроші (за їх наявності) на утримання сім'ї або на необхідні власні потреби; ненадання грошей на утримання дітей, дріб'язковий контроль за усіма витратами, вимога звітувати про них; демонстрація того, що домашня робота не має ніякої економічної цінності; позбавлення можливості користуватися особистим або спільним майном; пошкодження або знищення майна іншого члена сім'ї або спільного майна; примушування члена сім'ї виконувати тяжку, непосильну роботу.

Об'єктивну сторону кримінального правопорушення, передбаченого ст. 126-1 КК України, складають три обов'язкові ознаки: 1) діяння, 2) наслідки, 3) причинно-наслідковий зв'язок.

Суспільно небезпечне діяння полягає у систематичному вчиненні фізичного, психологічного чи економічного насильства. Сексуальне насильство виходить за межі цих форм. За наявності підстав сексуальне насильство може кваліфікуватися за статтями 149, 152–156, 301, 302, 303.

Суспільно небезпечне діяння полягає у систематичному вчиненні фізичного, психологічного або економічного насильства. Вчинення домашнього насильства можливе як у формі дії, так і шляхом бездіяльності (наприклад, ненадання допомоги члену сім'ї, який перебуває у небезпечному для життя стані).

Законодавець вказує на систематичність як ознаку суспільно небезпечного діяння, як кваліфікуючу. Тлумачення поняття «систематичності» злочину вироблено судовою практикою. Так, у справах про злочини проти життя та здоров'я особи Верховний Суд України під систематичним приниженням людської гідності розуміє тривале принизливе ставлення до потерпілого (постійні образи, глуmlinня над ним тощо) [3]. При роз'ясненні положень закону про кримінальну відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність Верховний Суд уточнює, що такі діяння визнаються систематичними, якщо вчиняються не менше трьох разів протягом нетривалого часу [4; 5].

Отже, під систематичністю діянь розуміють багаторазове їх вчинення, не менше трьох разів протягом фактичного року. При цьому кожен з епізодів може складатися з окремих діянь протягом певного проміжку часу. Систематичність означає не тільки багаторазовість періодично здійснюваних дій, але їх взаємозв'язок, внутрішню єдність, що утворює певну лінію поведінки винного щодо тієї самої жертви.

При вчиненні домашнього насильства слід встановити не тільки кількісну (три і більше) характеристику, а й якісну (всі вчинені діяння повинні бути тотожними та об'єднані спільним умислом).

Суспільно небезпечне діяння у розумінні статті 126-1 КК України виражено у трьох автономних (альтернативних) діяннях, кожне з яких відповідає одній з трьох форм домашнього насильства: психологічного, фізичного чи економічного. Так як домашнє насильство не обмежується виключно тими його формами, що передбачені коментованою статтею, суд матиме змогу визнати кримінальним правопорушенням будь-яке діяння, в якому вбачатиме ознаки одного або декількох видів насильства, що входять до об'єктивної сторони цього злочину.

Домашнім насильством є вчинення одного із зазначених вище діянь за умови, що воно призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи:

1) фізичні страждання, що є негативними змінами у фізичному стані потерпілої

особи й виражаються зазвичай через біль. До фізичних страждань треба відносити біль, що виникає під час мордування, катування, інших видів фізичного впливу на людський організм, або внаслідок жорстоких умов утримання у місці позбавлення волі (утримання особи в умовах, які позбавляють її зору, слуху, просторової або часової орієнтації, утримання в холодному та вологому приміщенні, позбавлення сну, харчування і води тощо);

2) психологічні страждання – зміни у нормальному психоемоційному стані особи, що викликають душевні переживання, почуття тривоги, страху, приниженості тощо. Усі подібні дії супроводжуються стресом, почуттям жаху чи неспокою і здатні принизити особу, зламати її морально, поставити іншу особу в залежне становище;

3) розлади здоров'я – розлади, безпосередньо пов'язані з ушкодженням, послідовно розвинуті хворобливі процеси в організмі людини;

4) втрата працездатності. Вчинення домашнього насильства може передбачати стійку втрату працездатності: як загальної, так і спеціальної (професійної). Тут мова йде як про професійну працездатність потерпілого, так і про інші навички, які втрачаються внаслідок заподіяння домашнього насильства;

5) емоційна залежність – психологічна прив'язаність потерпілої особи до кривдника, що є перешкодою в її самореалізації, відсутність власного світогляду;

6) погіршення якості життя – зменшення кількості необхідних благ, що отримує потерпіла особа, обмеження у користуванні майном, сімейним бюджетом, позбавлення доходів [5].

Не має значення для кваліфікації злочину за ст. 126-1 КК України чи проживає правопорушник в момент вчинення діяння у тому самому місці, що й потерпілий. Дуже часто домашнє насильство може відбуватися й після розриву сімейних відносин чи інших стосунків, тому спільне проживання жертви і правопорушника не вимагається.

При цьому злочин може бути вчинено тільки щодо теперішнього чи колишнього подружжя, або іншої особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних чи близьких відносинах.

У ст. 3 Закону України «Про запобігання домашньому насильству» визначено сферу дії законодавства щодо осіб, на яких воно поширюється,

У ст. 126-1 КК України законодавець вживає термін «близькі відносини». У жодному законодавчому акті не надається визначення поняття «близькі відносини». Як вбачається, близькими відносинами слід вважати ті, що за Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами мають назву «відносини між партнерами». Відповідно до положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами, домашнє насильство складається з двох видів: насильство у стосунках інтимних партнерів – з боку теперішніх чи колишніх чоловіка чи дружини або партнерів; насильство у стосунках між поколіннями – зазвичай батьками і дітьми. Велику кількість злочинів, передбачених цією Конвенцією, становлять злочини, які зазвичай вчиняють члени сім'ї, інтимні партнери або інші особи в безпосередньому соціальному оточенні жертви. Більшість держав – членів Ради Європи вимагають від подружжя або партнерів перебування в шлюбі або стосунках протягом одного – трьох років для надання статусу автономного перебування [6]. У Конвенції акцентовано увагу на неважливості того, чи проживає (проживав) правопорушник у тому самому місці, що і жертва, чи ні.

Автори Науково-практичного коментаря КК України під особами, які перебувають у близьких відносинах, пропонують розуміти так званих близьких осіб, тобто тих, які мають сексуальні позашлюбні або партнерські стосунки і постійно або час від часу проживають спільно, не маючи при цьому прав та обов'язків сімейних відносин [7, с. 383].

Не має значення стать потерпілого: ним може бути як жінка, так і чоловік або трансгендер.

Висновки. Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що прийняття нового базового закону щодо запобігання та протидії домашньому насильству, внесення змін до КК України та КУпАП є рішучим кроком для зменшення випадків домашнього насильства. Однак прийняті законодавчі зміни потребують роз'яснення та тлумачення. Зокрема це стосується ознак, за якими слід розмежовувати заходи адміністративної та кримінальної відповідальності за вчинення домашнього насильства. На нашу думку, домашнє насильство, передбачене ст. 126-1 КК України, слід відрізнити від насильства, передбачено ст. 173-2 КУпАП, за такими ознаками:

1) систематичність вчинення фізичного, психологічного чи економічного наси-

льства. Систематичність є кваліфікуючою ознакою кримінально караного домашнього насильства;

2) настання суспільно небезпечних наслідків. Адміністративна відповідальність настає, якщо домашнє насильство не спричинило: а) тілесних ушкоджень, б) не призвело до фізичних або психологічних страждань, в) розладів здоров'я, г) втрати працездатності, д) емоційної залежності; е) погіршення якості життя.

3) за вчинення сексуального насильства настає кримінальна відповідальність;

4) адміністративна відповідальність передбачена як за домашнє насильство, так і за насильство за ознакою статі.

На нашу думку, неповнолітні за домашнє насильство мають нести адміністративну відповідальність на загальних підставах, з огляду на криміналізацію цього діяння.

Бібліографічні посилання

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>

2. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами: Закон України від 06.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19>

3. Про судову практику у справах про злочини проти життя та здоров'я особи: постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03>

4. Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність: постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 27.04.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04>

5. Яїцька Д.І. Криміналізація домашнього насильства. URL: http://lsej.org.ua/2_2018/55.pdf

6. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами та пояснювальна доповідь. Стамбул, 11.V. 2011. URL: <https://rm.coe.int/1680093d9e>

7. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Хавронюка, М.І. Мельника. 10-те вид., перероб. і доп. Київ, ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

Надійшла до редакції 16.02.2019

References

1. Pro zapobihannya ta protydiy domashn'omu nasyt'stvu [On the Prevention and Countering of Domestic Violence]: Zakon Ukrayiny, 07.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> [in Ukr.].

2. Pro vnesennya zmin do Kryminal'noho ta Kryminal'noho protsesual'noho kodeksiv Ukrayiny z metoyu realizatsiyi polozhen' Konventsiyi Rady Yevropy pro zapobihannya nasyt'stvu stosovno zhinok i domashn'omu nasyt'stvu ta borot'bu z tsymy yavyschamy [Amendments to the Criminal and Criminal Procedure Codes of Ukraine in order to implement the provisions of the Council of Europe Convention on the Prevention of Violence against Women and Domestic Violence]: Zakon Ukrayiny, 06.12.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19> [in Ukr.].

3. Pro sudovu praktyku u spravakh pro zlochyny proty zhyttya ta zdorov'ya osoby [On case law on criminal offenses against life and health of a person]: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny № 2 vid 07.02.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03> [in Ukr.].

4. Pro zastosuvannya sudamy zakonodavstva pro vidpovidal'nist' za vtyahnennya nepovnolitnikh u zlochynnu chy inshu antyghromads'ku diyal'nist' [On the application by the courts of legislation on the responsibility for involving minors in criminal or other antisocial activity]: postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrayiny № 3, 27.04.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-04> [in Ukr.].

5. Yayits'ka, D.I. Kryminalizatsiya domashn'oho nasyt'stvu [Criminalization of domestic violence]. URL: http://lsej.org.ua/2_2018/55.pdf [in Ukr.].

6. Konventsiya Rady Yevropy pro zapobihannya nasyt'stvu stosovno zhinok i domashn'omu nasyt'stvu ta borot'bu z tsymy yavyschamy ta poyasnyval'na dopovid' (2011) [Council of Europe Convention on the Prevention and Combating of Violence against Women and Domestic Violence, and Explanatory Report]. Sтамбул, 11 V. URL: <https://rm.coe.int/1680093d9e> [in Ukr.].

7. Naukovo-praktychnyy komentar Kryminal'noho kodeksu Ukrayiny (2018) [Scientific and Practical Commentary to the Criminal Code of Ukraine] / za red. M.I. Khavronyuka, M.I. Mel'nyka. 10-te vyd., pererob. i dop. Kyiv, VD «Dakor» [in Ukr.].

SUMMARY

Minka T.P. Description of measures of administrative and criminal coercion of counteraction to domestic violence. The article describes measures of administrative and criminal coercion of counteraction to domestic violence. The peculiarities of administrative and criminal responsibility for domestic violence have been highlighted. An analysis of the object and the objective side of the

administrative offense provided for in art. 173-2 KUpAP compared with the signs of the object and the objective side of the criminal offense provided for in Art. 126-1 of the Criminal Code of Ukraine. Attention is drawn to the features that should distinguish between administrative and criminal liability related to domestic violence.

Violence is one of the most widespread forms of human rights violations. As a rule, women, children and the elderly are the most affected by violence. The most common and most difficult to counteract is domestic violence. Violence in the family or family is inherent in many countries, despite their positive achievements in the legislative, political and practical spheres.

On January 7, 2018, the Law of Ukraine No. 2229-VIII "On Prevention and Combating of Domestic Violence" came into force. The law defines the organizational and legal principles of prevention and counteraction to domestic violence, introduces new special measures to combat domestic violence, including a new version of art. 173-2 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses

The aforementioned legislative acts contain many short stories, namely: they are heavily accountable for domestic violence, many measures of administrative and criminal coercion have been imposed on the abusers, new terminology has been introduced, the established approaches to the administration of justice have been changed in cases related to domestic violence, and therefore Some innovations require clarification and interpretation.

Summarizing the above, it should be noted that the adoption of a new basic law on prevention and counteraction to domestic violence, amendments to the Criminal Code of Ukraine and the Code of Ukraine on Administrative Offenses are a decisive step towards reducing domestic violence.

Keywords: *domestic violence, family, responsibility, administrative offense, criminal offense.*

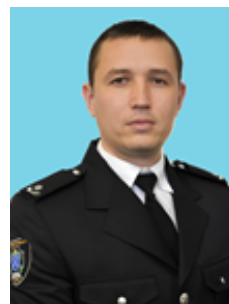
УДК 343.9

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-2-103-108

Легеца Ю. О. ©
доктор юридичних
наук, доцент
(Національний
технічний
університет
«Дніпровська
політехніка»)

Дараган В. В. ©
доктор юридичних
наук, доцент
(Дніпропетровський
державний
університет
внутрішніх справ)

ХАРАКТЕРИСТИКА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА СТАН ОПЕРАТИВНОЇ ОБСТАНОВКИ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Охарактеризовано внутрішні фактори, що впливають на стан оперативної обстановки у сфері державних закупівель. Здійснено аналіз та оцінку впливу на стан оперативної обстановки у сфері державних закупівель таких факторів: компоненти, які характеризують структуру, штатну чисельність і укомплектованість особового складу підрозділів захисту економіки та слідства Національної поліції України; ефективність розстановки сил; стан технічного оснащення; ефективність виявлення та розкриття злочинів, їх профілактики. Доведено, що негативний вплив на стан оперативної обстановки, що склалася у вказаній сфері, спричиняють прорахунки в нормативно-правовому забезпеченні, структурі та організації діяльності органів та підрозділів Національної поліції.

Ключові слова: *оперативна обстановка, державні закупівлі, захист економіки, злочин.*

Постановка проблеми. Питання ефективності здійснення державних закупівель завжди перебувають у центрі уваги політиків та суспільства. Така увага пов'язана з двоєдиною роллю феномена державних закупівель: з одного боку, за рахунок державних закупівель держава здійснює (принаймні, повинна здійснювати) свою соціальну функцію – забезпечення потреб суспільства за рахунок публічних ресурсів, а з іншого – ця діяльність стає джерелом і спокусою державної бюрократії звернення частини зазначе-

© Легеца Ю.О., 2019
<https://orcid.org/0000-0002-4896-3178>
legezajul@gmail.com

© Дараган В.В., 2019
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-1735-2371>
velcom07@gmail.com